

**MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM**

Euroopa Parlamendi ja Nõukogu
määruse (EÜ) nr 1370/2007 artikkel 7 alusel:

Aruanne avalikustatakse kord aastas
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi
kodulehel.
www.mkm.ee

KOONDARUANNE 2019

Raudteetransport

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ülesanded avaliku teenindamise kohustuse¹ täitmisel

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi pädevus avaliku teenindamise kohustuse täitmisel on sätestatud ühistranspordiseaduse § 12 lõikes 1 punktis 1, § 17 lõikes 1 ja § 19 lõikes 1 punktis 1.

Ühistranspordiseaduse kohaselt on raudteeliikluses korraldataval sõitjateveol pädevaks ametiasutuseks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Ühistranspordiseaduse kohaselt saab avaliku teenindamise kohustuse vedajale panna üksnes avaliku teenindamise lepingu alusel, mille sõlmivad vedaja ja pädev asutus. Ühistranspordiseaduse § 21 lõige 6 sätestab, et raudteeliikluses võib avaliku teenindamise otselepingu sõlmida Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1370/2007 artikli 5 lõike 6 alusel. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium on seda võimalust avaliku teenindamise lepingu sõlmimisel kasutanud.

Avaliku raudtee reisijateveo teenuse osutajad ja avaliku teenindamise lepingud

Siseriiklik avaliku reisijateveoteenuse leping reisijateveo tellimiseks raudteel on aastateks 2018-2022 sõlmitud ASiga Eesti Liinirongid, kelle aktsiad kuuluvad sajaprotsendiliselt Eesti Vabariigile.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium sõlmis 14.09.2017.a ASiga Eesti Liinirongid avaliku teenindamise raamlepingu aastateks 2018-2022 kogu Eesti sisese avaliku reisijateveomahu ulatuses. Iga aasta vaadatakse lepingu täpsemad mahud üle vastavalt aasta jooksul toimunud muutustele ja vajadustele. Avaliku teenindamise lepingud on tehtud kõikidele asjaosalistele kättesaadavaks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi koduleheküljel (www.mkm.ee).

Avaliku teenindamise otselepingu vajadus tuleneb ennekõike asjaolust, et AS Eesti Liinirongid on olulist vahendit omav raudtee-ettevõtja, kelle käsutusse on Vabariigi Valitsus andnud reisivõimsust

¹ EÜ nr 1370/2007 artikkel 2: „Avaliku teenindamise kohustus“ – pädeva asutuse määratletud või kindlaksmääratud nõue üldist huvi pakkuva avaliku reisijateveoteenuse osutamise tagamiseks, mida teenusepakkuja oma majanduslikest huvidest lähtuvalt ilma hüvitusega ei osutaks, või ei osutaks samas mahus või samadel tingimustel.

kõik reisijateveoks mõeldud riigile kuuluvad elektri- ja diiselrongid, millesarnast ei oma teised raudtee-ettevõtjad Eestis. Tulenevalt on AS Eesti Liinirongid ainus tänapäevastele ohutus- ja kvaliteedinõuetele vastav avalik reisijateveoteenuse võimalik pakkuja Eestis.

Osutatavate reisijateveoteenuste kirjeldus

ASiga Eesti Liinirongid sõlmitud lepingu esemeks on Eesti Vabariigi territooriumil asuval avalikul raudteeinfrastruktuuril rongidega avaliku reisijateveo teenuse osutamine ning avaliku reisijateveo teenuse tellimine. AS Eesti Liinirongid kohustub korraldama avalikku liinivedu rongidega Eesti Vabariigi territooriumil Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tellitud mahus, lähtudes lepingus ja selle lisades kokkulepitust ning õigusaktidega kehtestatud tingimustest. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium kohustub taotlema riigieelarvest iga-aastaselt avaliku liiniveo toetust vähemalt summas, mis vastab minimaalselt eelmisel kalendriaastal tellitud avaliku reisijateveo teenindamise veomahule ja toetussummale. Avaliku reisijateveo toetussummade kindlaksmääramisel arvestatakse avaliku reisijateveo teenuse osutamiseks vajalike sihtotstarbeliste kulude, piletitulude ja muude avaliku teenindamise lepingu raames osutatud teenustest (näiteks toitlustamine rongides jms) saadavate tuludega. Sõiduplaanid ja veomahud liiniveo korraldamiseks igaks järgneva eelarveaastaks vormistatakse eraldi kokkuleppena pärast vastava aasta riigieelarve vastuvõtmist, arvestades muuhulgas riigieelarves ühistranspordi toetuseks ja lepingu täitmiseks eraldatud vahendite suurust.

Avaliku reisijateveoteenuse osutajatele makstavad hüvitised ja tellitud teenused

ASilt Eesti Liinirongid tellib riik avaliku reisijatevedu avaliku teenindamise lepingu alusel tabelites 1-3 märgitud mahus ja hinnas. Kontrolli, sõlmitud lepingu täitmise üle teostab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium lähtudes muuhulgas Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse nr 1370/2007 lisas sätestatud põhimõtetest, mille kohaselt peavad Euroopa Liidus sõlmitavad avaliku teenindamise lepingud olema eelnevalt hinnatud vastavalt netovälismõjudele. Tulenevalt on teostatud netovälismõjude hindamine, mille üheks eesmärgiks on ennetada ettevõtete üle- või alakompenseerimist. Netovälismõjude hindamise tulemused on aluseks avaliku teenindamise lepingu sõlmimisele (vt tabel 2).

Tabel 1. Avalikku reisijateveo tellimus ASlt Eesti Liinirongid 2019. aastal

Marsruudi nimetus	Maksumus aastas, eur	Rongkilomeetrit aastas			Kokku
		EMU	DMU/EVR	DMU/Edel	
Tallinn-Aegviidu	4 469 403	565 333,776			
Tallinn-Paldiski	4 047 764	512 000,712			
Tallinn-Riisipere	3 553 523	449 484,360			
Tallinn-Kloogaranna	790 639	100 007,810			
Tallinn-Keila	595 545	75 330,468			
Tallinn-Pääsküla	323 839	40 962,276			
Keila-Kloogaranna	35 920	4 543,520			
Pääsküla-Paldiski	72 648	9 189,213			
Pääsküla-Keila	31 297	3 958,691			
Keila-Paldiski	18 306	2 315,488			
Tallinn-Tartu	12 856 464		1 364 150,188		
Tartu-Jõgeva	227 782		24 169,095		
Tallinn-Narva	5 773 310		612 583,880		
Tartu-Valga	2 281 182		242 047,560		
Tartu-Koidula	1 259 939		133 687,306		
Tallinn-Rakvere	715 468		75 915,620		
Koidula Piusa	38 338		4 067,856		
Tallinn-Pääsküla	988 029		104 836,030		
Tallinn - Tallinn-Väike	344 676		36 572,270		

Tallinn-Väike - Viljandi	7 098 328			538 010	
Tallinn-Väike-Türi	3 652 220			276 816	
Tallinn-Väike - Rapla	3 945 014			299 008	
Kokku:	53 119 634	1 763 126,314	2 598 029,805	1 113 834	5 474 990

Tabel 2. Netofinantsmõjud (EUR) 2019

	2019
Kulud kokku:	53 119 634
sh. reisijateveoteenuse osutamise seotud juhtimiskulud	2 134 590
reisijateveoteenuse osutamise seotud turundus- ja müügikulud	3 324 060
veoelekter	1 185 260
diiselkütus	6 457 318
raudteeinfrastruktuuri kasutamise seotud kulud	20 035 624
reisijateveoteenuse osutamise kasutatava veeremi hoolde-, remondi ja eksploatatsioonikulud	19 982 782
Tulud kokku:	53 286 712
sihtfin tulu (korrigeeritud)	5 742 968
piletitulu	16 707 799
Muud tulud	31 252
Avaliku liiniveo toetus (s.h liisingmaksed)	30 804 692
s.h tegevuskuludeks	24 367 594
veeremi liisingmaksed	6 437 098
planeeritav mõistlik kasum	167 078

Tabel 3. Arvestuslik toetus riigi poolt kokku 2019

Arvestuslik toetus riigi poolt opereerimiskuludeks	eur	1 736 309,75
teostatud reiside kulud	eur	51 524 442,15
laekunud piletitulu	eur	18 577 407,54
muud tulud	eur	116 100,60
raudteeinfrastruktuuri kasutustasu	eur	19 482 817,96
kommertstegevuse tulud-kulud	eur	2 995,22
mõistlik ärikasum (1% piletitulust)	eur	185 774,09
diislongide kap.rendi vara väljaostumakse	eur	17 471 425,93

Tabel 4. põhivara soetused ja renoveerimine 2019

Põhivara soetused ja renoveerimine kokku sh	tuh eur	1 901,2
veeremi renoveerimine kokku sh	tuh eur	1 697,4
omavahendid	tuh eur	1 697,4
sihtotstarbeline toetus riigieelarvest	tuh eur	0,0
toetuse osakaal	tuh eur	0,0
veeremine soetamine kokku s.h.	%	0,0
omavahendid	tuh eur	0,0
sihtotstarbeline toetus riigieelarvest	tuh eur	0,0
toetuse osakaal	tuh eur	0,0
muu põhivara renoveerimised ja soetused	%	0,2
<i>Depoo renoveerimine</i>	tuh eur	203,6
omavahendid	tuh eur	203,6
sihtotstarbeline toetus riigieelarvest	tuh eur	0,0
toetuse osakaal	%	0,0

Avaliku reisijateveo teenuse kvaliteet

Avaliku reisijateveo teenuse kvaliteeti puudutavad nõuded on sätestatud avaliku reisijateveoteenuse osutamise lepingus ning avalikuks kasutamiseks määratud raudteefrastruktuuri ja raudteeveeremi korrasolekut sätestavates õigusaktides.

Kvaliteetse avaliku reisijateveo tagamiseks analüüsib pädev asutus enne avaliku reisijateveo lepingu sõlmimist eelmiste aastate statistilisi ning käesolevaks ja järgmiseks aastaks kavandatavaid liiniveokulude andmeid. Samuti analüüsib liiklusohutuse, keskkonna- ja tervisekaitse ning sotsiaalse ja regionaalse arengu aspekte. Saadud järelduste baasil sõlmitakse avaliku reisijateveo teenuse leping, mis peab tagama reisijatele parimad ja kvaliteetsemad transporditingimused olemasolevaid võimalusi ja ressursse arvestades.

Avaliku reisijateveo teenuse lepingutega sätestatakse sõiduplaanid ja marsruudid kellaajalise täpsusega. Vedaja peab tagama reisijate liiklusohutuse ja reisijate korrapärase teenindamise kooskõlas kehtivate õigusaktidega, hea tava ja hoolsuskohustuse printsiipidega. Lisaks peab ta teostama sõidupiletite müüki jaamades ja/või rongides ning tegema jaamades ja peatuspunktides nähtavaks reisijatele olulise informatsiooni (kehtiva sõiduplaani, piletihinnad, eelinfo sõiduplaani muudatustest, vedaja kontaktandmed jms). Vedaja kohustuseks on ka operatiivselt (rongiinfotelefoni, jaama töötajate, meedia jmt abil) reisijate teavitamine sõiduplaanis ettenähtud reisirongi hilinemise või ärajäämise korral. Lepingu kohaselt esitab Vedaja pädevale asutusele oma lepinguliste kohustuste täitmise aruanded iga kuu kohta ning vajadusel täiendavad lisaandmed. Vedajal on kohustus ettenähtud reisi ärajäämisel asendada reisijatevedu muude transpordivahenditega (näiteks bussidega).

Iga ettenähtud reisi ärajätmise eest, mis tuleneb vedaja süülisest tegevusest või tegevusetusest, on pädeval asutusel õigus nõuda leppetrahvi, mida pädev asutus on ka alati rakendanud.

Leppetrahvi võidakse nõuda järgmiste asjaolude ilmnemisel:

- Kui vedaja ei täida õigusaktidega kehtestatud töötajate tasustamise, töö- ja puhkeaja korralduse ja töökeskkonnale kehtestatud jms nõudeid ja on saanud vastava riikliku järelevalve tulemusena kaks või enam ettekirjutust või karistust aastase perioodi jooksul või kui vedaja töötajatel puudub selle tulemusena töörahu tagamise kohustus on õigus nõuda vedajalt igakordselt leppetrahvi kuni 3 000 (kolm tuhat) eurot;
- Vedaja poolt ettenähtud aruannete või teadete mittenõuetekohast esitamist või nendes tõele mittevastavate andmete esitamist, sh tõele vastavate andmete mitteesitamist, loetakse oluliseks rikkumiseks ning iga rikkumise juhu eest on õigus nõuda leppetrahvi summas kuni 500 (viissada) eurot;
- Sõiduplaani järgse reisi iga muudatuse tegemise eest rongide liikluses on õigus nõuda leppetrahvi kuni 100 (üks sada) eurot. Trahvi ei rakendata juhul, kui muudatused olid põhjustatud liiklustakistustest või ohtlikest liiklusoludest (infrastruktuuri remont, takistused raudteel jms). Vedaja tehtud ajutised muudatused ei tohi kesta kauem kui neid muudatusi tinginud asjaolude kestus. Muudatuste tegemist rongide liikluses vedaja algatusel ilma piisava põhjenduseta ja/või kohaselt informeerimata, loetakse rikkumiseks;
- Reisi lõppjaama saabumise hilinemise korral, juhul kui hilinemine ületab rohkem kui 15 minuti võrra kehtestatud sõiduplaani järgset saabumise aega, 100 (üks sada) eurot;
- Reisi lõppjaama saabumise hilinemise korral, juhul kui hilinemine ületab rohkem kui 30 minuti võrra kehtestatud sõiduplaani järgset saabumise aega, 200 (kaks sada) eurot;
- Iga vedajast tingitud asjaolu tõttu ära jäänud reisi eest 300 (kolmsada) eurot.
- Kuni 100 eurot iga avastatud puuduse eest, mis puudutavad vedurijuhtidele esitatavate nõuete mittetäitmist;

2019. a rakendati rongide hilinemise ja ära jäänud rongide eest trahvi summas 5760 €.

2019. aastal oli rongide sihtkohta saabumise täpsus I poolaastal 98,55% ja II poolaastal 98,21%. Hilinemisi 5-14 minutit oli vastavalt 1,06% ja 1,13% ning hilinemisi rohkem kui 15 minutit 0,39% ja 0,66%.

Tabel 5. Hilinenud rongid

Hilinenud rongid	tk	771
Rohkem kui 5 minutit hilinenud linna-, linnalähi ja piirkondlikud rongid	tk	480
Rohkem kui 15 minutit hilinenud linna-, linnalähi ja piirkondlikud rongid	tk	64
Rohkem kui 15 minutit hilinenud linnadevahelised rongid	tk	97
Rohkem kui 30 minutit hilinenud rongid	tk	130

Avaliku reisijateveo lepingutega sätestatud nõuete (sh kvaliteedinõuete) hindamiseks ja kontrollimiseks on pädeval asutusel õigus igal ajal kontrollida vedaja poolt osutatavate teenuste kvaliteeti ja avaliku teenindamise lepingu täitmist. Selleks võimaldab vedaja pädeval asutusel ligipääsu oma ruumidele ja dokumentidele, mis on seotud avaliku reisijateveo teenuse lepingu täitmisega. Pädeval asutusel on võimalik avaliku reisijateveo teenuse mittenoetkohase täitmise korral vedajat sanktsioneerida. Avalikuks kasutamiseks määratud raudteeinfrastruktuuri ja raudteeveeremi korrasoleku üle teostab kontrolli Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (www.ttja.ee).

Oluliste kvaliteedikriteeriumitena on lepinguga sätestatud, et sõiduplaanid peavad olema avaldatud kodulehel, Maanteeameti Peatus.ee keskkonnas ja ooteplatvormidel; rongis peab olema areaaliskeem, kodulehel on väljavõte reisijaveoeskirjast ja piletiostu juhised; rongi ühe vaguni nn C-ala on kasutatav lapsevankri, ratastooli või jalgrattaga sõitjale; rongides on elektroonilised infotablood ja häälteavitus; elektroonilised infotablood asuvad vähemalt järgmistes peatuskohtades - Paldiski, Keila, Saue, Balti-jaam, Kohila, Rapla, Türi, Viljandi ja Tartu; reisijate paremaks teenindamiseks on kasutusel infotelefon; reisijatel on piiranguteta jälgitav rongide reaajaja-jälgimise infosüsteem; teenuse osutaja viib regulaarselt läbi kliendi rahulolu uuringuid, mida saab arendustegevuses kasutada; klienti teavitatakse kaebustega tegelemise ning sõidupileti hinna tagasimaksmise ja hüvitamise korrast. Lisaks peab piletikandjatena olema kasutatavad Elroni Sõidukaart, Tallinna Ühiskaart ja pilet paberil. Müügikanalina on kasutatav Elroni koduleht ja piletit peab olema võimalik soetada ka rongist või jaamakassast (Balti jaam, Tartu). Pileti eest tasumine toimub eellaetud Elroni Sõidukaardiga, deebet ja/või krediitkaardiga (diiselrongides), või sularahas. Täiendavate mugavusteenustena peab vedaja pakkuma reisijatele mõeldud ootesaale Tallinn–Balti jaamas, Kiisal, Kohilas, Raplas, Lelles, Türil, Viljandis, Pärnu Kaubajaamas ja Tartus. Kõikides rongides on tasuta WiFi ning vedaja hoiab raudteeveeremi korras ning puhtana. Rongidesse sisenemine ja väljumine toimub ooteplatvormidega samalt tasapinnalt, mis suurendab oluliselt piiratud liikumisvõimalustega isikute juurdepääsu rongitranspordile ning muudab seeläbi rongidesse sisenemise/väljumise ohutumaks ja mugavamaks.

Avaliku reisijateveo teenuse kvaliteet on aastast–aastasse pidevalt paranenud. Samuti on suurenenud riigipoolt tellitavad reisijateveomahud. Veeremkoosseisude komplekteerimine on muutunud paindlikumaks ning rongide ringlusskeemide optimeerimisega on suudetud pakkuda reisijatele paremaid sõiduvõimalusi. Täiendavad investeeringud raudteeinfrastruktuuri on võimaldanud suurendada rongide liikumiskiirusi, mis muuhulgas on lühendanud rongide sõiduaegu ning on suurendanud oluliselt raudtee reisijateveo konkurentsivõimet maanteetranspordiga. Reisijate arv võrreldes 2018. aastaga kasvas 8% ning ulatus 8,3 miljoni reisijani.

2019. aasta tegevuse lähtekoht on olnud pakutava teenuse kvaliteedi pidev parandamine, mille üks osa on sõiduplaani tihendamine. Täiendavate väljumiste lisamine on avardanud inimeste liikumisvõimalusi üle Eesti. 2019. a liiklusgraafikuperioodil reisijate paremaks teenindamiseks ja

reisirongiliiklusega kaasnevate positiivsete mõjude (keskkonna- ja ajasääst, liiklusohutus, tööjõu liikuvuse parandamise) suurendamiseks lisati täiendavaid väljumisi (vt tabel 6).

Tabel 6. Väljumiste arv 2018/2019 liiklusgraafikuperioodil

Liin	Tööpäev	Puhkepäev
Tallinn-Tartu	20	20
Tartu-Jõgeva	1	0
Tallinn-Narva	8	8
Tartu-Valga	8	8
Tartu-Koidula-Piusa	4	4 (suvel 6)
Tallinn-Rakvere	2	2
Tallinn-Pääsküla	40	34
Tallinn-Türi	8	8
Tallinn-Rapla	16	16
Tallinn-Viljandi	10	10
Tallinn-Aegviidu	28	26
Tallinn-Paldiski	29	31
Tallinn-Riisipere	24	24
Tallinn-Kloogaranna	7	7
Tallinn-Keila	20	6